

16 línies a
6 síl·labes

Alban Berg (nat a Viena, l'any 1885) és considerat mundialment, avui, com una de les figures preeminentes de la generació musical jove. Junt amb Anton von Webern, fou un dels primers deixebles de Schönberg, l'escola del qual representa amb una fidelitat característica i, a la vegada, amb una ^{pròpia} ~~fisonomia~~ fisonomia pròpia, d'una singular originalitat.

La «Suite Lirica», per a quartet de corda, fou escrita l'any 1926. El títol indica

clarament l'esperit que ^{anima} ~~inspira~~ aquesta obra. Hom pot subratllar — en contra del retrat habitual de crebralisme i constructivisme, que es fa a l'escola de Schönberg — l'actitut francament anímica, expressivista, inspirada que revela aquesta música.

Quant al fons, la qualitat poemàtica i l'exaltació sentimental de la música d'Alban Berg, transposen en un llenguatge d'un modernisme radical l'esperit del més pur concepte romàntic de la música. Una cita

textual dels primers compassos del «Tristany»,
que figura en un dels episodis de la «Suite», té
tot el valor d'un testimoni: explícit de la
unista genealogia espiritual d'aquesta obra.

Quant a la forma, composició i
escritura poseixen una bellesa pròpiament
intel·lectual comparable als grans models
clàssics del quartet.

I. L'obra debuta amb un Allegretto gioviale,
formalment una sonata en miniatura, sense
desenvolupament central: exposició dels dos temes

principals (Allegro i Poco più tranquillo),
units per breus models transitius, i coda. El
tot repès, després, en simetria.

II. Andante auroso. Es una forma clàssica
d'andante a tres temes: principal ($\frac{6}{8}$), segon
(Piu mosso $\frac{3}{8}$) i central (Tempo I^o, $\frac{2}{8}$). La disposició
és la clàssica, quasi rondo, amb la reaparició
del tema principal després de cada un dels altres
temes.

III. Allegro misterioso. Està basat, com
el primer temps, en una sèrie de 12 sons, amb
caràcter obligat, seguint estrictament - amb una

meravellosa inventiva i una art combinatòria
 originalíssima — la nova tècnica creada per Schönberg.
 La forma no és menys original que el misteriós
impromptu al qual serveix de marc. En línies
 generals és asimilable a una clàssica forma
 tripartita, amb un cos central — en aquest cas
 un Trio estàtic — però amb la particularitat
 que la represa és una inversió retrògrada
 estricta de tota la primera part. De manera que
 el que fou últim compàs d'aquesta és ara el
 primer, i el que fou primer és ara l'últim.

IV. Adagio appassionato. Aquest temps

té tot el caracter de gran desenvolupament,
quasi fantasia, sense cicles claus ni simetries
 explicites. Els diversos períodes s'articulen
 clarament, no obstant, desenvolupant principalment
 petits models d'imitació estreta, sotmesos a
 una variació progressiva.

V. Presto delirando. Té les característiques
 formals del scherzo clàssic, amb una primera
 part de clara divisió binària, seguida d'un
 divertiment (tenebroso) molt impressionista en
 funcions de trio. La primera part és represa
 amb caracter de desenvolupament i s'enllaça

7

amb una variació íntegra del trío abans d'entrar a la coda.

VI. Largo desolato. Formalment té un caràcter de recitativ, de lliure improvisació gairebé dramàtica. Tal com el primer temps, la primera i la última part del tercer i, també, el trío i la seva variació en el temps precedent, la composició del Largo utilitza exclusivament la sèrie obligada de 12 sons. La inventiva del compositor és tan extraordinària que, tot i el rigor del procediment, arriba a establir una poderosa síntesi on són englobats els principals

amb una variació íntegra del trío abans d'entrar a la coda.

VI. Largo desolato. Formalment té un caràcter de recitativ, de lliure improvisació gairebé dramàtica. Tal com el primer temps, la primera i la última part del tercer i, també, el trío i la seva variació en el temps precedent, la composició del Largo utilitza exclusivament la sèrie obligada de 12 sons. La inventiva del compositor és tan extraordinària que, tot i el rigor del procediment, arriba a establir una poderosa síntesi on són englobats els principals

caracter temàtics dels temps precedents,
 al·ludits explícitament en sentit de
 comentari conclusiu. És en aquest temps,
 poc abans de la coda, que és citada la
 famosa primera frase del «Tristany», gràcies
 a una enginyosa disposició de la sèrie. Aquest
 detall dona una lleugera idea de la llibertat
 que deixa al compositor l'obediència estricta
 al principi de composició basat en l'utilització
 exclusiva d'una sèrie obligada, i l'instament
 sensible que aquesta tècnica és per a l'emoció
 de l'artista, quan la seva fantasia creadora

es prou fortu per a pognu abliar dus cose que
semblen antitipiques : una regla molt dura ;
un lirisme molt pur.

R.G.